

Διαταραχές του άκρου ποδός

Αντιμετωπίζοντας τον ασθενή με προβλήματα του άκρου ποδός

Γ.Π.Καμπάκης
Ρευματολόγος

Brief Report

Foot Pain and Mobility Limitations in Older Adults: The Framingham Foot Study

Hylton B. Menz,^{1–3} Alyssa B. Dufour,^{2,4} Virginia A. Casey,² Jody L. Riskowski,^{2,3} Robert R. McLean,^{2,3} Patricia Katz,⁵ and Marian T. Hannan^{2,3}

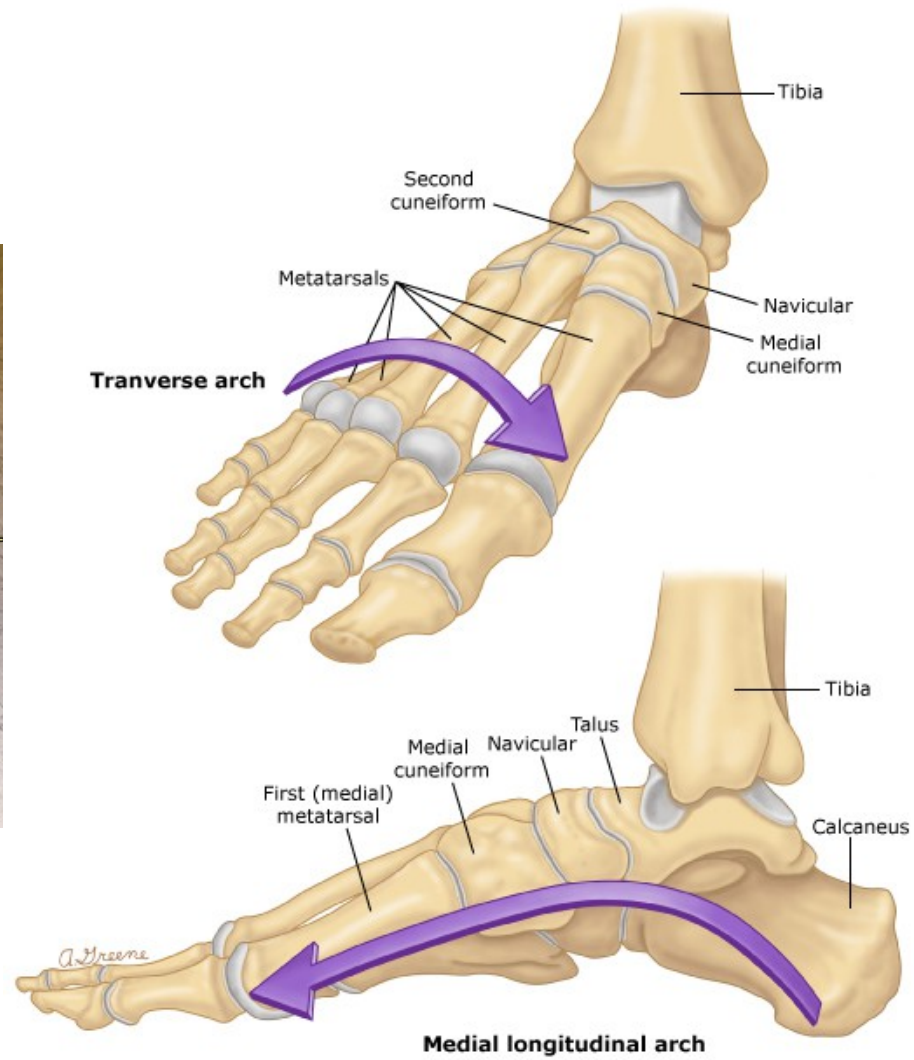
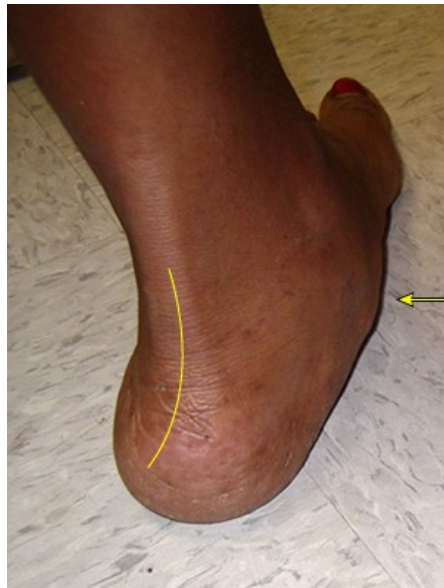
19% των ανδρών

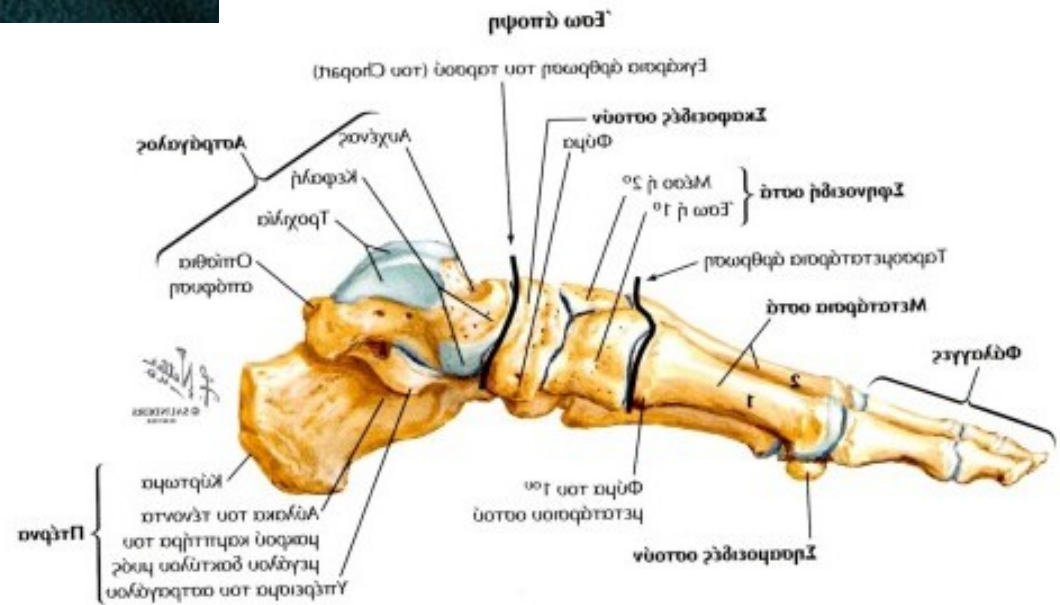
25% των γυναικών

αναφέρουν σημαντικής έντασης πόνο

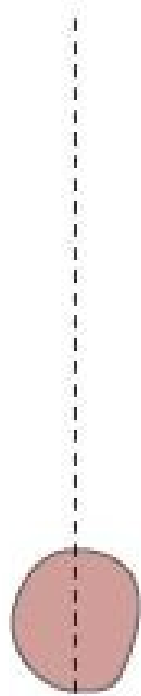
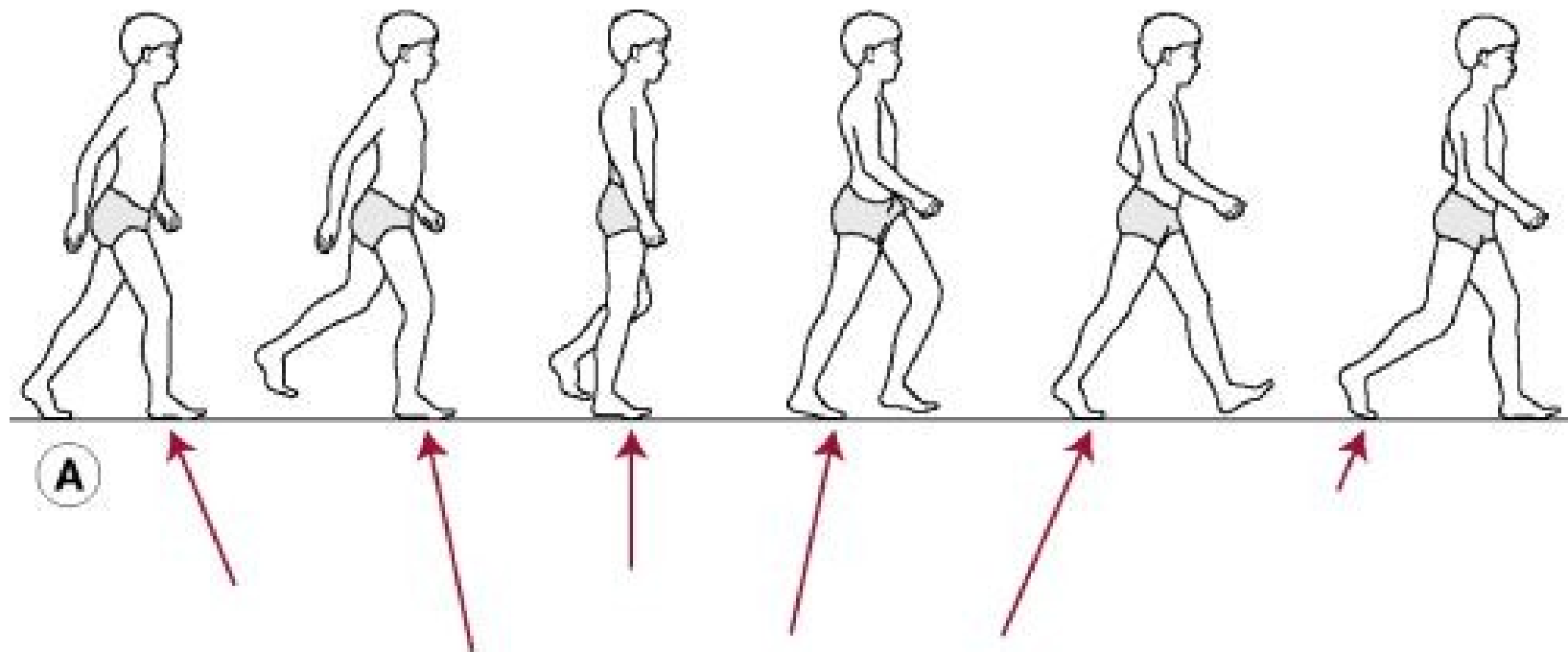
που περιορίζει την λειτουργική τους ικανότητα

τις περισσότερες μέρες της εβδομάδος

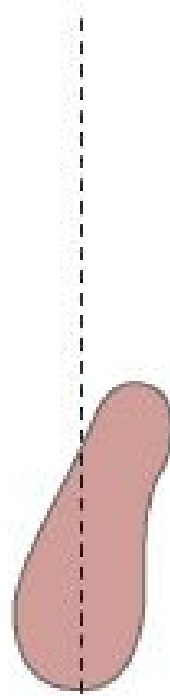

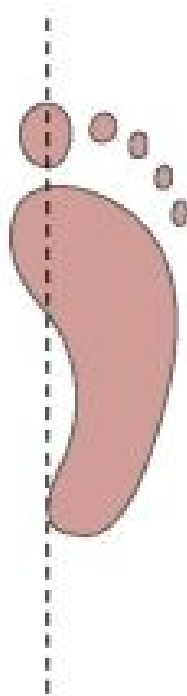

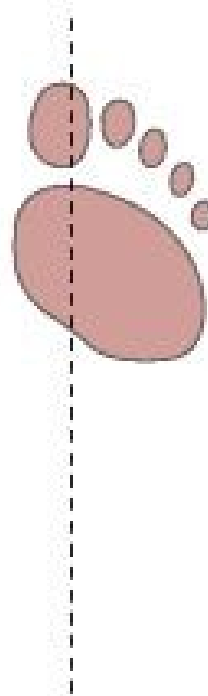
B

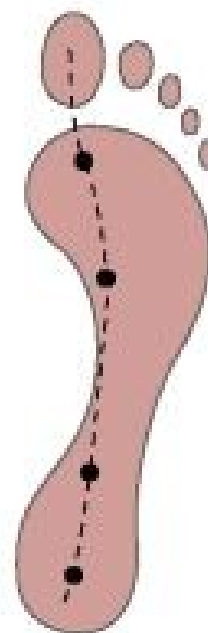
C

D

E

F

ΑΚΟΗ

ΟΡΑΣΗ

ΑΙΣΘΗΣΗ/ ΨΗΛΑΦΗΣΗ

ΚΙΝΗΣΗ/ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων;

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων;

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων;

Χαρακτήρας του πόνου (οξύς/ καυστικός...)

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων;

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων;

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανακλά?

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανακλά?

Πόνος: κατά την κατάκλιση/ φόρτιση?

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανakλά?

Πόνος: κατά την κατάκλιση/ φόρτιση?

Τραυματισμός/ overuse?

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανακλά?

Πόνος: κατά την κατάκλιση/ φόρτιση?

Τραυματισμός/ overuse?

Προηγήθηκε αλλαγή υποδημάτων?

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανακλά?

Πόνος: κατά την κατάκλιση/ φόρτι

Τραυματισμός/ overuse?

Προηγήθηκε αλλαγή υποδημάτων

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανάκλά?

Πόνος: κατά την κατά

Τραυματισμός/ overu

Προηγήθηκε αλλαγή

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανακλά?

Πόνος: κατά την κατάκλιση/ φόρτιση?

Τραυματισμός/ overuse?

Προηγήθηκε αλλαγή υποδημάτων?

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανεκλά?

Πόνος: κατά την κατάκλιση/ φόρτιση?

Τραυματισμός/ overuse?

Προηγήθηκε αλλαγή υποδημάτων?

Συνυπάρχουσες συστημικές παθήσεις?

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανεκλά?

Πόνος: κατά την κατάκλιση/ φόρτιση?

Τραυματισμός/ overuse?

Προηγήθηκε αλλαγή υποδημάτων?

Συνυπάρχουσες συστημικές παθήσεις?

Αύξηση σωματικού βάρους/ εγκυμοσύνη?

Ιστορικό

Πόνος: Συνεχής/ Διαλείπων?

Χαρακτήρας του πόνου

Αιμωδίες/ παραισθησίες

Αντανεκλά?

Πόνος: κατά την κατάκλιση/ φόρτιση?

Τραυματισμός/ overuse?

Προηγήθηκε αλλαγή υποδημάτων?

Συνυπάρχουσες συστημικές παθήσεις?

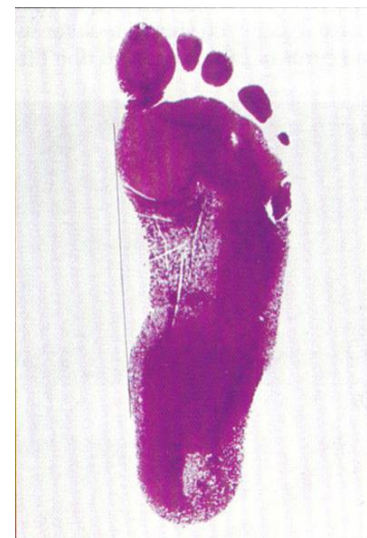
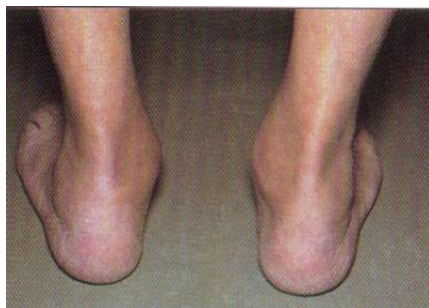
Οικογενιακό Ιστορικό?

Εξέταση

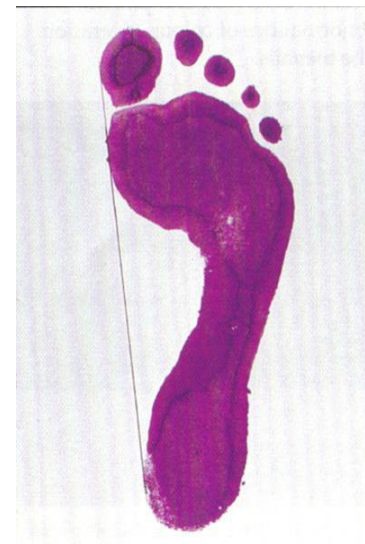
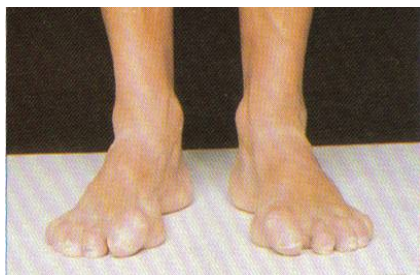
Επισκόπηση

Επισκόπηση

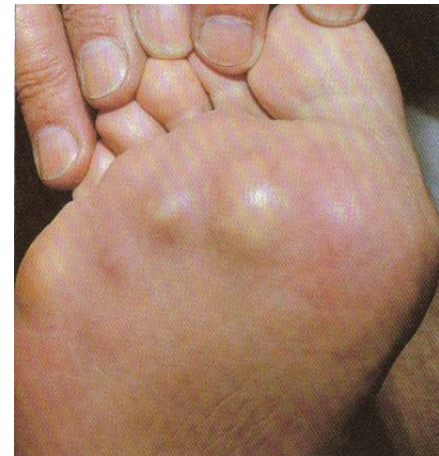
PES PLANUS

CAVOVARUS

Επισκόπηση

Εξέταση

Επισκόπηση

Ψηλάφηση

TA, heel (Haglaund's, plantar fasciitis)

Peroneal tendons, lateral ligament, 5th MT base, Tailor's bunion

Forefoot: Morton's, MTPJ synovitis, 1st MTPJ, Freiberg's, stress fractures, sesamoiditis

Midfoot: Kohler's, acc. Navicular, OA

Ankle: OA, OCD, Tib. Post Tendon, tarsal tunnel

Temperature and pulses

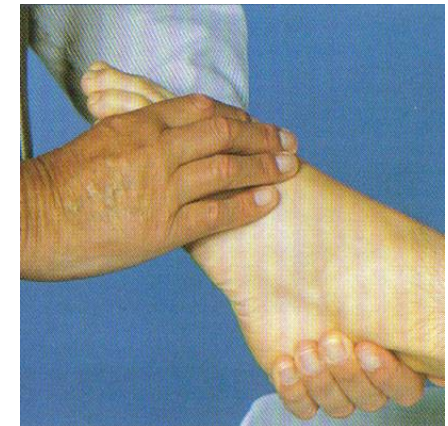
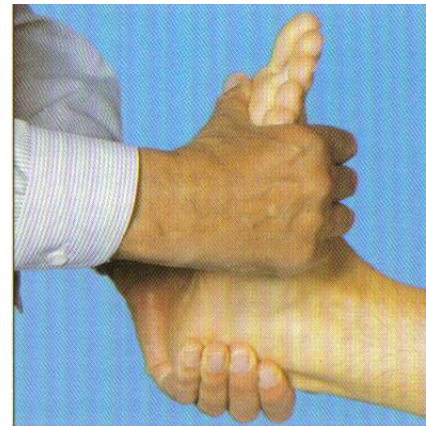
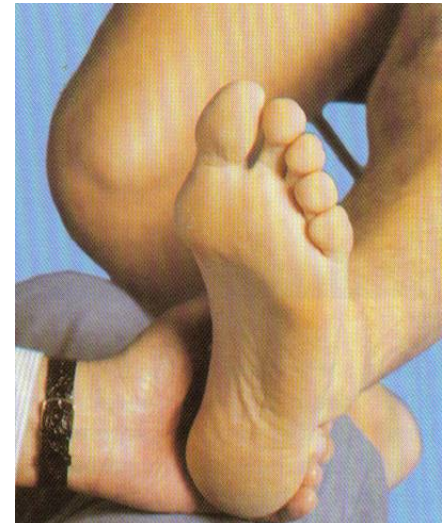
Neurologic: sensation, motor, reflexes

Εξέταση

Επισκόπηση

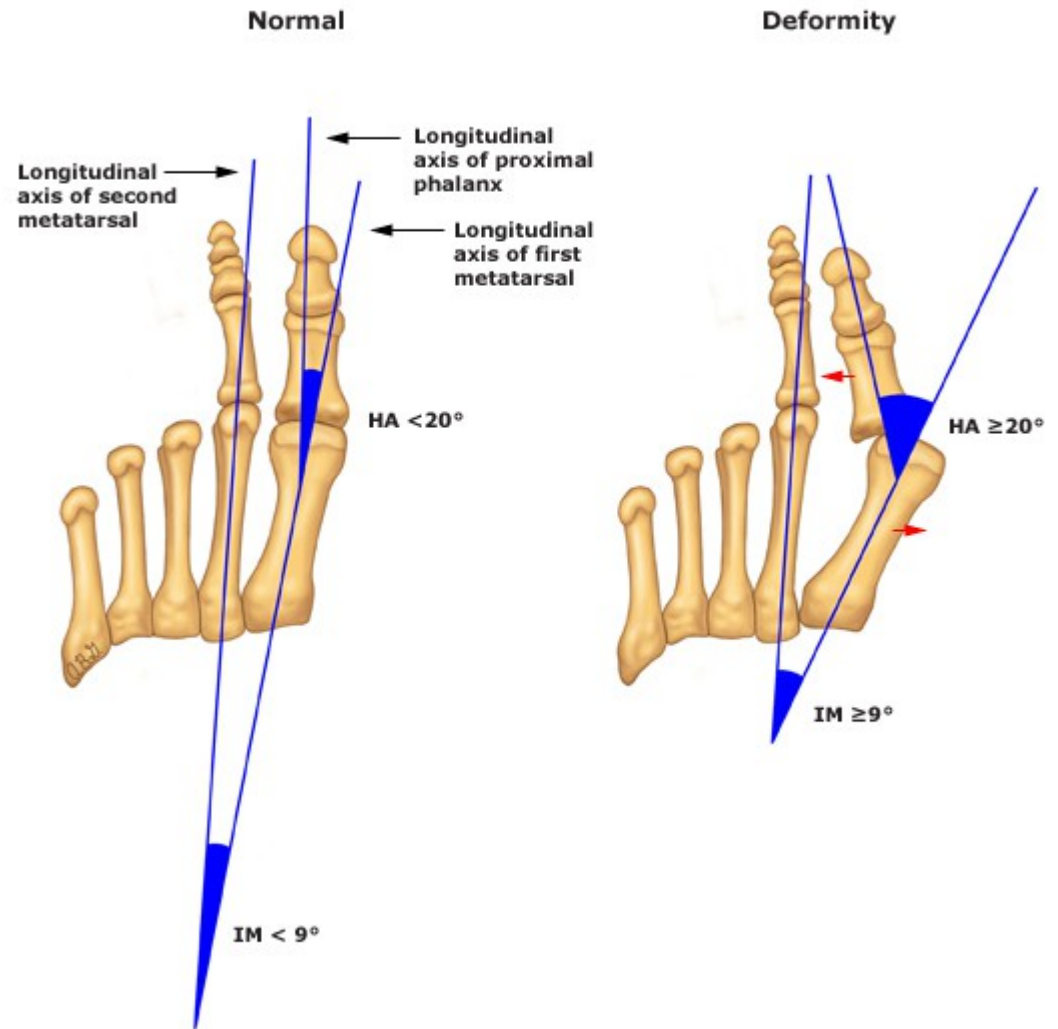
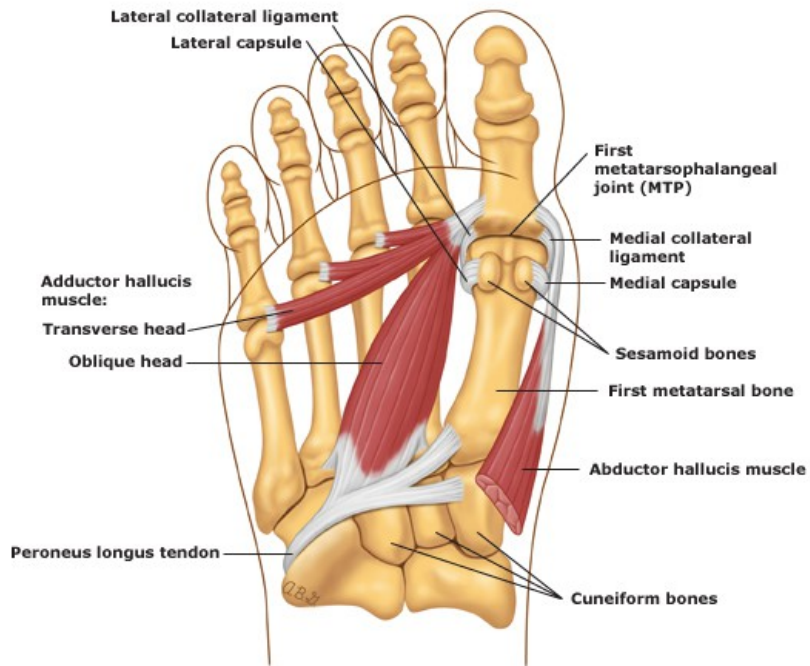
Ψηλάφηση

Δυναμικές δοκιμασίες

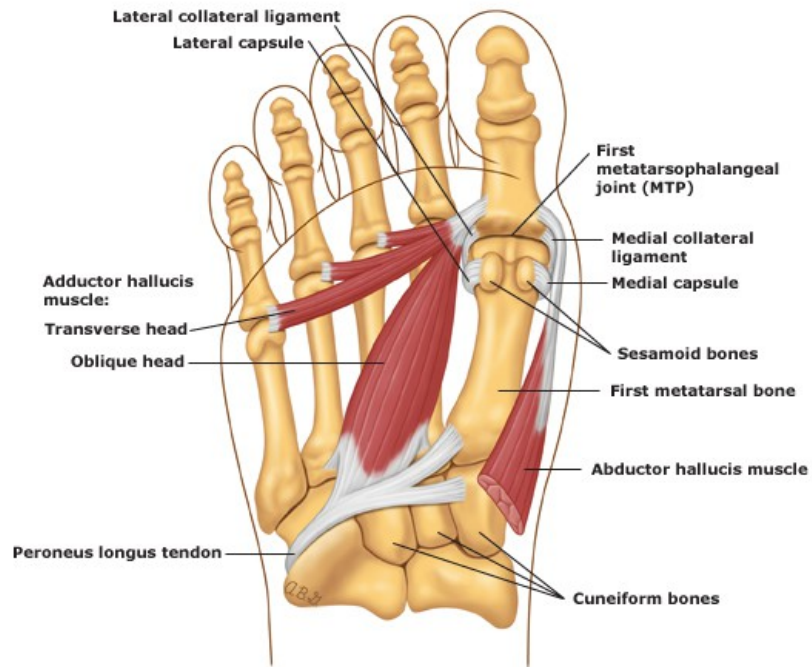
Πρόσθιο Πόδι

- Βλαιοσό Δάκτυλο

Πρόσθιο Πόδι

- Βλαιοσό Δάκτυλο

Πρόσθιο Πόδι

Βλαιοσό Δάκτυλο

- Ο βλαιοσός μέγας δάκτυλος αποτελεί σύνθετη παραμόρφωση του μεγάλου δάκτυλου του ποδιού. Το μεγάλο δάκτυλο στο ένα ή και στα δύο πόδια αποκλίνει προς τα έξω και στρίβει γύρω από τον άξονα του (πρηνισμός), ενώ το πρώτο μετατάρσιο φέρεται προς τα έσω και η κεφαλή του προβάλλει χαρακτηριστικά (το λεγόμενο κοινώς γνωστό ως «κότσι»).
- Η αιτιοπαθογένεια του βλαιοσού μεγάλου δακτύλου είναι πολυπαραγοντική και παραμένει ασαφής.

Βλαισό Δάκτυλο

- Η συνηθέστερη αιτία σχηματισμού του είναι η παρατεταμένη χρήση ακατάλληλων υποδημάτων. Ακατάλληλα θεωρούνται συνήθως τα παπούτσια με στενή μύτη και ψηλό τακούνι, που πιέζουν τα δάκτυλα σε αφύσικη θέση.
- Η κληρονομικότητα παίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην εμφάνισή του, καθώς έχει διαπιστωθεί βλαισός μέγας δάκτυλος ακόμη και σε πρωτόγονες αφρικανικές φυλές που δε φόρεσαν ποτέ παπούτσια. Επίσης απαντάται συχνά σε μέλη της ίδιας οικογένειας με πρώτου βαθμού συγγένεια.

Βλαισό Δάκτυλο

- Άλλοι παράγοντες που ενοχοποιούνται είναι η βλαιοπλατυποδία και ο υπερπρηνισμός του ποδιού. Σε αυτή την περίπτωση ο βλαισός μέγας δάκτυλος (κότσι) παρουσιάζει εκτός από την πλάγια απόκλιση και στροφική παραμόρφωση.

- Τα κυριότερα συμπτώματα που οδηγούν τους ασθενείς στον ιατρό είναι, η παραμόρφωση του μεγάλου δακτύλου, η προβολή της κεφαλής του 1ου μεταταρσίου(κότσι) και λιγότερο ο πόνος. Ο πόνος οφείλεται στον ερεθισμό ή και την φλεγμονή του θυλάκου, που αναπτύσσεται στην κεφαλή του μεταταρσίου.
- Με την εξέλιξη της νόσου η βάδιση γίνεται δύσκολη και η ανεύρεση κατάλληλων υποδημάτων προβληματική.

Δύσκαμπος μέγας δάκτυλος

Πρόσθιο Πόδι

Δύσκαμπος μέγας δάκτυλος

Στην πάθηση αυτή η πρώτη μεταταρσιοφαλαγγική άρθρωση γίνεται δύσκαμπτη, επώδυνη και περιορίζεται μόνιμα κυρίως η ραχιαία (προς τα επάνω) έκταση.

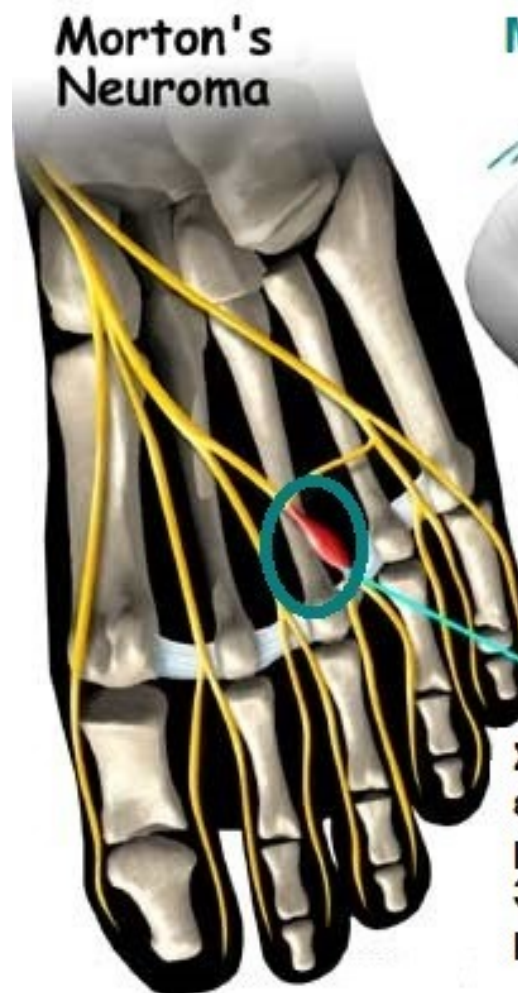
Οι αιτίες είναι συνήθως η εκφυλιστική οστεοαρθρίτιδα και η μετατραυματική αρθρίτιδα στην μεταταρσιοφαλαγγική άρθρωση.

Κλινικά εμφανίζεται πόνος στην άρθρωση (με δημιουργία εξόστωσης κυρίως στην ραχιαία επιφάνεια) και δυσκαμψία η οποία είναι προοδευτική με τη πάροδο του χρόνου.

Πρόσθιο Πόδι

Hammertoes and claw toes

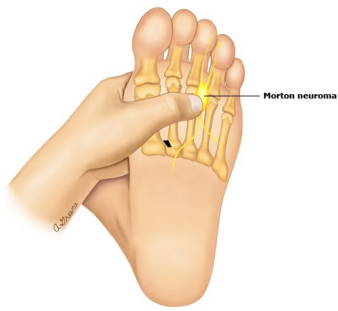
Μεσοδακτύλια νευρίτιδα

Νεύρωμα
Morton

Συνήθης
εντόπιση
μεταξύ
3ου-4ου
μεταταρσίου

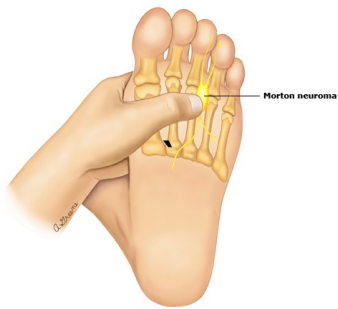
Αντανάκλαση πόνου

Νευρίνωμα Morton

- Πρόκειται για νευροπάθεια απο πίεση του δακτυλικού νεύρου, συνηθέστερα μεταξύ του 3ου και 4ου μεταταρσίου. Η παθοφυσιολογία της κατάστασης αυτής δεν είναι πλήρως κατανοητή. Ενοχοποιούνται παράγοντες όπως επαναλαμβανόμενοι μικροτραυματισμοί, υπερτροφία του θυλάκου, ενδονευρικό οίδημα και ενδεχόμενη πίεση των δακτυλικών νεύρων απο τον εγκάρσιο σύνδεσμο των κεφαλών των μεταταρσίων.

Νευρίνωμα Morton

Η πάθηση είναι συχνή σε γυναίκες ηλικίας 40-50 ετών και εκδηλώνεται με πόνο στη βάδιση, που τις περισσότερες φορές τις αναγκάζει να βγάλουν το παπούτσι για να ανακουφιστούν. Το κυριότερο σύμπτωμα είναι ο πόνος μεταξύ των κεφαλών του 3ου και 4ου μεταταρσίου.

Περιγράφεται σαν καυστικός με παραισθησία (μούδιασμα) στις αντικρυστές επιφάνειες των εν λόγω νεύρων (μεταξύ των δακτύλων). Γίνεται πιο έντονος με το περπάτημα και υφίεται με την ανάπαυση, τις μαλάξεις και την αφαίρεση των υποδημάτων.

Νευρίνωμα Morton

- Συχνά οι ασθενείς δυσκολεύονται να εντοπίσουν τον πόνο, χαρακτηρίζοντάς τον διάχυτο στο πόδι. Επίσης μπορεί να πονούν στην έξω πλευρά της ποδοκνημικής, καθώς προσπαθώντας να αποφύγουν το νεύρωμα, φορτίζουν τα έξω συνδεσμικά στοιχεία της ποδοκνημικής.

Με τη κλινική αξιολόγηση προσπαθούμε να αναπαράγουμε τα συμπτώματα, όπως για παράδειγμα συμπιέζοντας τα μετατάρσια μεταξύ τους. Συγκεκριμένα υπάρχει ευαισθησία στην πίεση του πέλματος στο διάστημα μεταξύ 3ου και 4ου μεταταρσίου.

Πρόσθιο Πόδι

First brachymetatarsia

Πρόσθιο Πόδι

Fourth brachymetatarsia anterior and lateral views

Morton's foot with early pathologic changes

The photograph above shows a classic Morton's foot with a short first metatarsal and early pathologic changes consisting of foot pronation and hallux valgus. Flattening of the transverse arch is suggested by loss of the normal appearance of the extensor tendons, which is also seen in the photograph above.

Μέσο Πόδι

+ Τενοντοπάθεια εκτεινόντων

**Cavus foot with TMT bossing and splaying
between great and second toe**

Μέσο Πόδι

- + Τενοντοπάθεια εκτεινόντων
- + Υπεξάρθρημα κυβοειδούς

Midtarsal adduction test

Μέσο Πόδι

- + Τενοντοπάθεια εκτεινόντων
- + Υπεξάρθρημα κυβοειδούς
- + Γαγγλια
- + Κατάγματα

Avulsion fracture of the fifth metatarsal close-up view

Μέσο Πόδι

- + Τενοντοπάθεια εκτεινόντων
- + Υπεξάρθρημα κυβοειδούς
- + Γαγγλια
- + Κατάγματα

Early stress fracture (Torg type I) of the fifth metatarsal

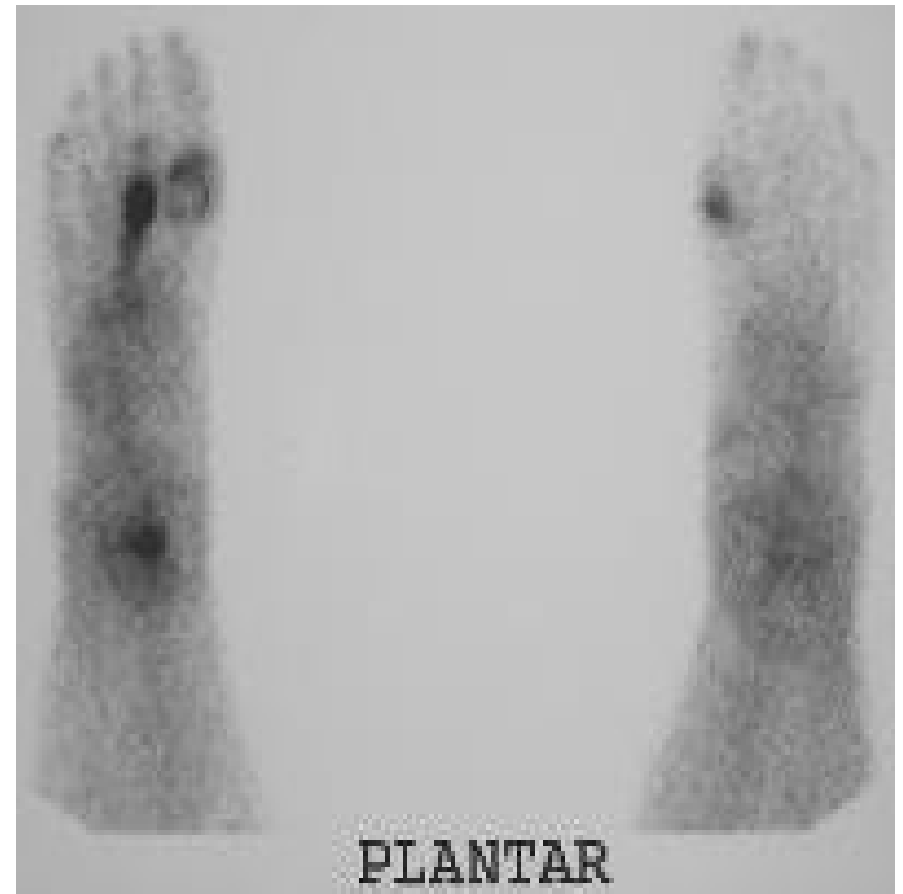
Μέσο Πόδι

- + Τενοντοπάθεια εκτεινόντων
- + Υπεξάρθρημα κυβοειδούς
- + Γαγγλια
- + Κατάγματα

Acute diaphyseal fracture of fifth metatarsal

Αποτελεί ένα από τα συχνά αίτια μεταταρσαλγίας (πόνος στην περιοχή των μεταταρσίων). Είναι αποτέλεσμα καταπόνησης συνήθως ύστερα από πολύωρη βόλτα ή άθληση. Εντοπίζεται συχνότερα στο 2ο και σπανιότερα στο 3ο μετατάρσιο.

Η ακτινογραφία αρχικά μπορεί να είναι αρνητική, στη συνέχεια όμως αποκαλύπτει ατρακτοειδή πύλο στην εστία του κατάγματος.

Στην διαγνωστική μεθοδολογία σημαντικός είναι ο ρόλος του σπινθηρογραφήματος και της μαγνητικής τομογραφίας. Και στις δύο περιπτώσεις

Το κάταγμα απο κόπωση χαρακτηρίζεται απο πόνο και απώλεια της λειτουργικότητας του ποδιού (κυρίως σε φόρτιση). Οφείλεται σε συχνή ή επαναλαμβανόμενη καταπόνηση η οποία υπερβαίνει τα όρια μηχανικής αντοχής του οστού.

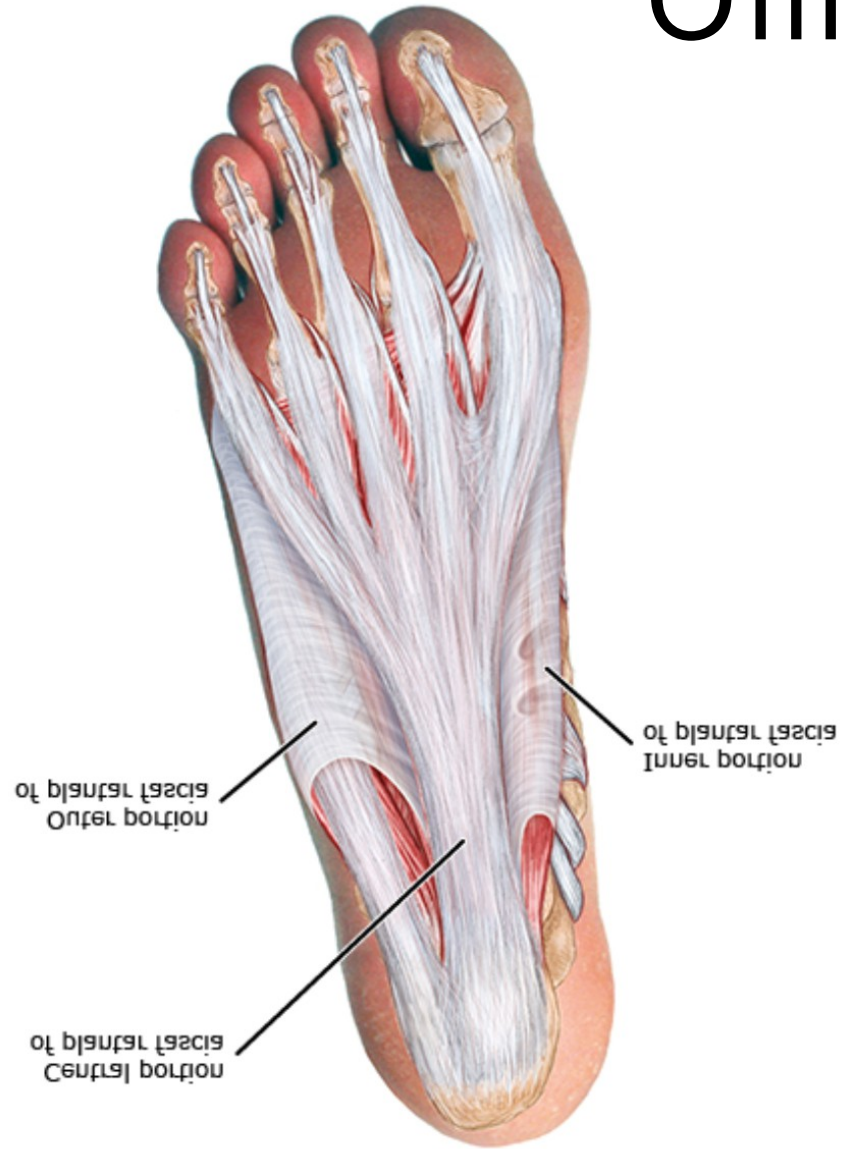
Από την κλινική εικόνα παρατηρείται οίδημα (πρήξιμο) ύπερθεν του κατάγματος και έντονη ευαισθησία στην ανατομική περιοχή που εντοπίζεται το κάταγμα. Ο ασθενής αναφέρει δυσχέρεια στην βάδιση και πόνο ο οποίος επιδεινώνεται στην φόρτιση του σκέλους.

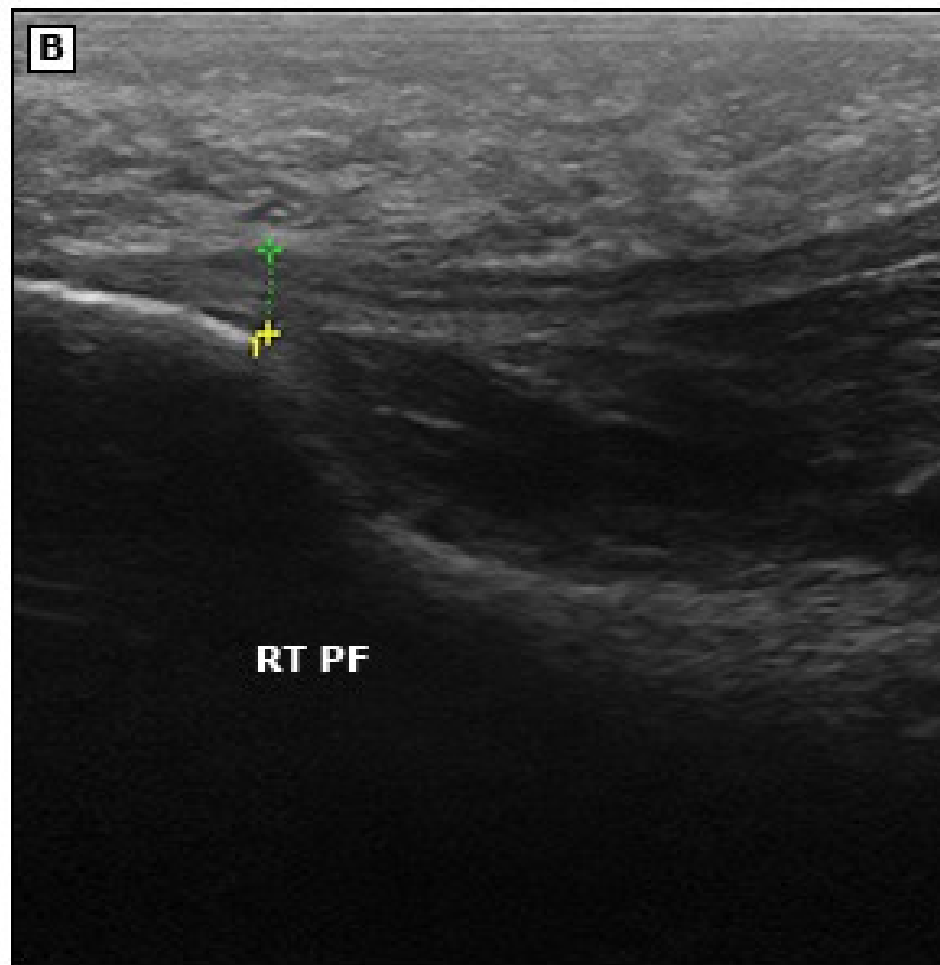
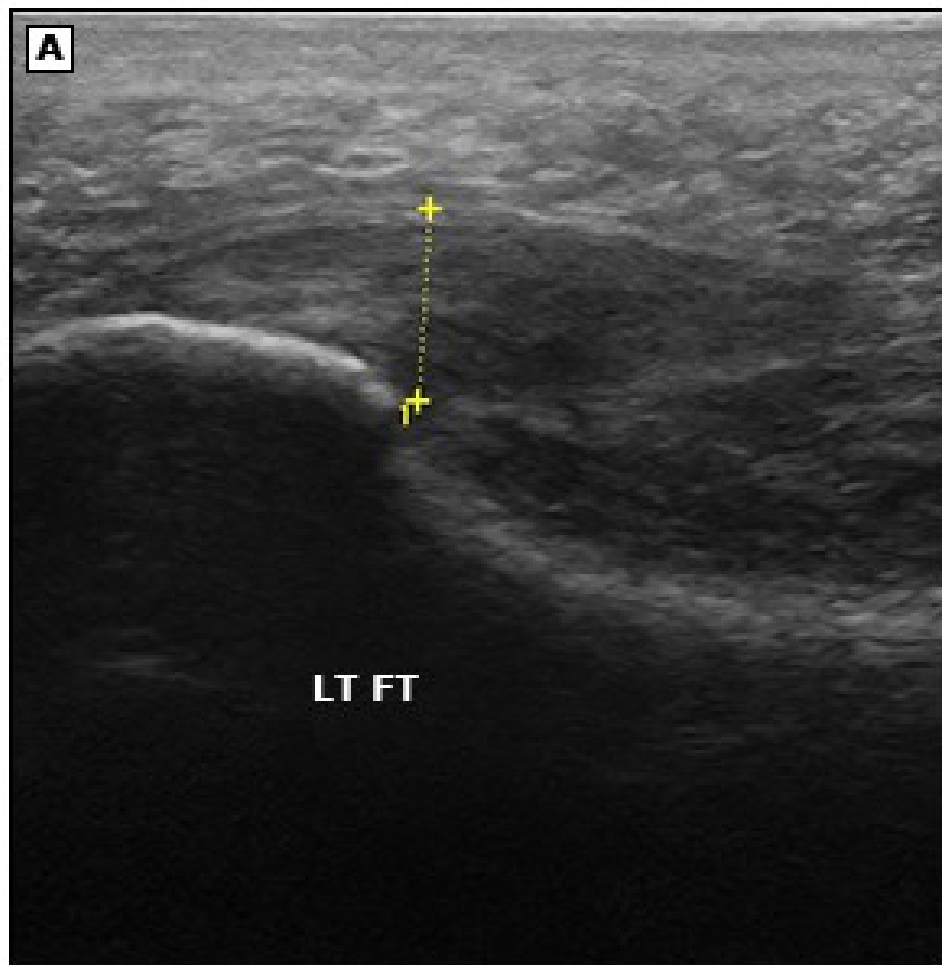
Plantar fibromatosis of foot (Ledderhose disease)

- + Τενοντοπάθειες
- + Υπεξάρθρημα
- + Γαγγλια
- + Κατάγματα
- + Ledderhose

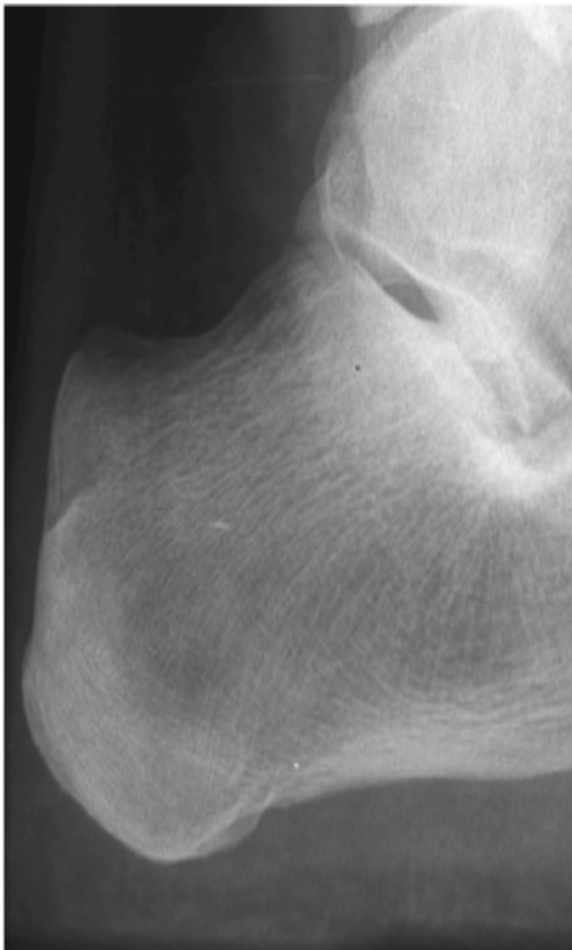
Οπίσθιο Πόδι

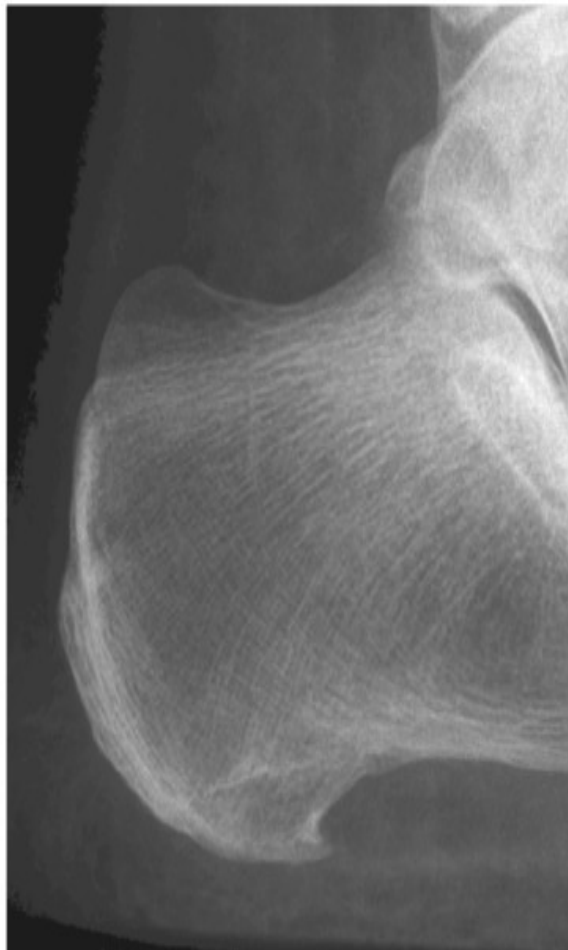

Spur formation (Plantar calcaneal and achilles tendon)

A

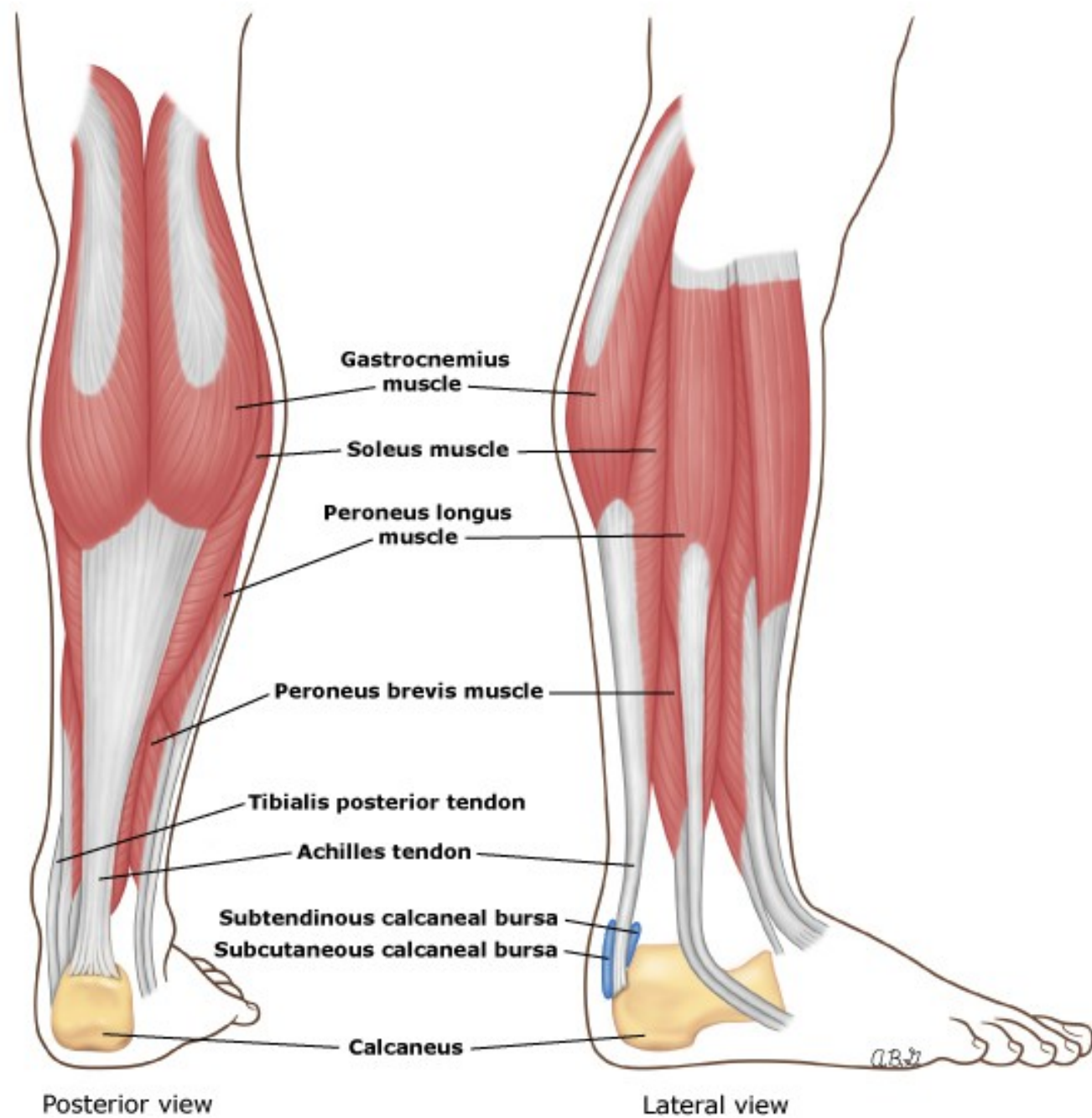

B

C

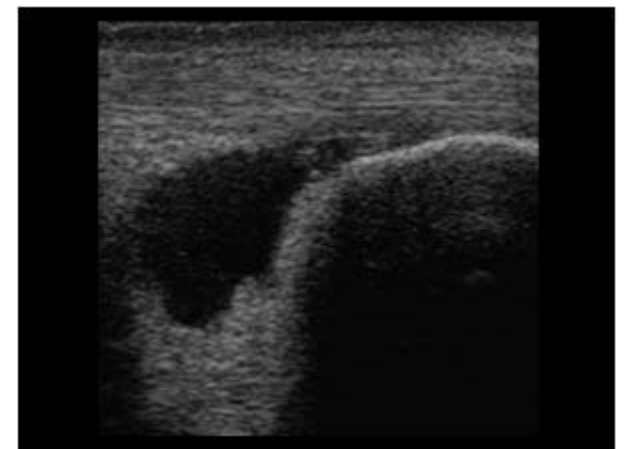
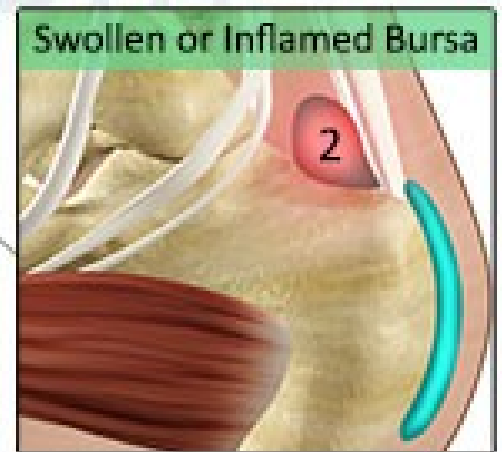
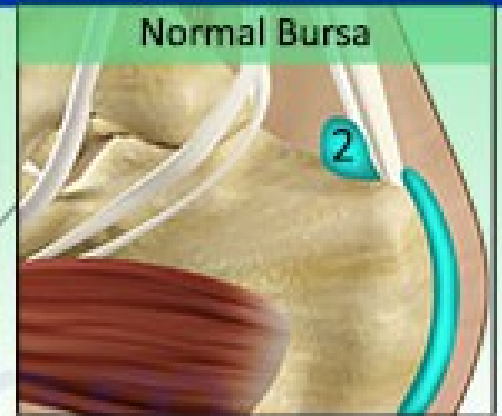

Retrocalcaneal Bursitis

© 2014 ePainAssist.com

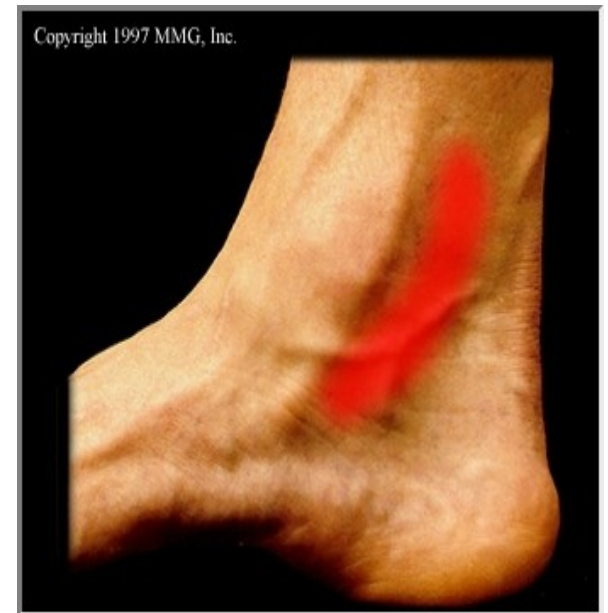

1. Achilles Tendon
2. Retro Calcaneal Bursa
3. Subcutaneous Calcaneal Bursa

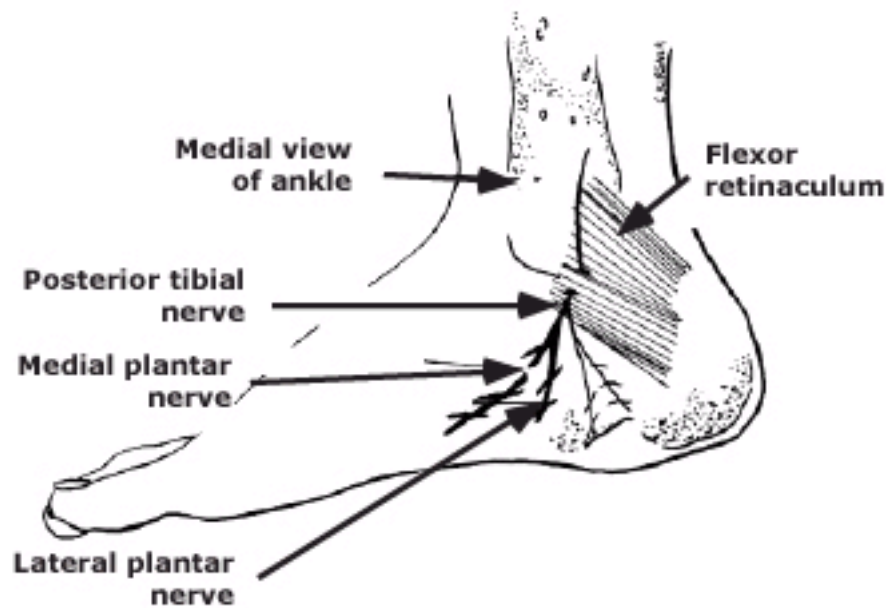

Οπίσθιο Πόδι ΕΣΩ

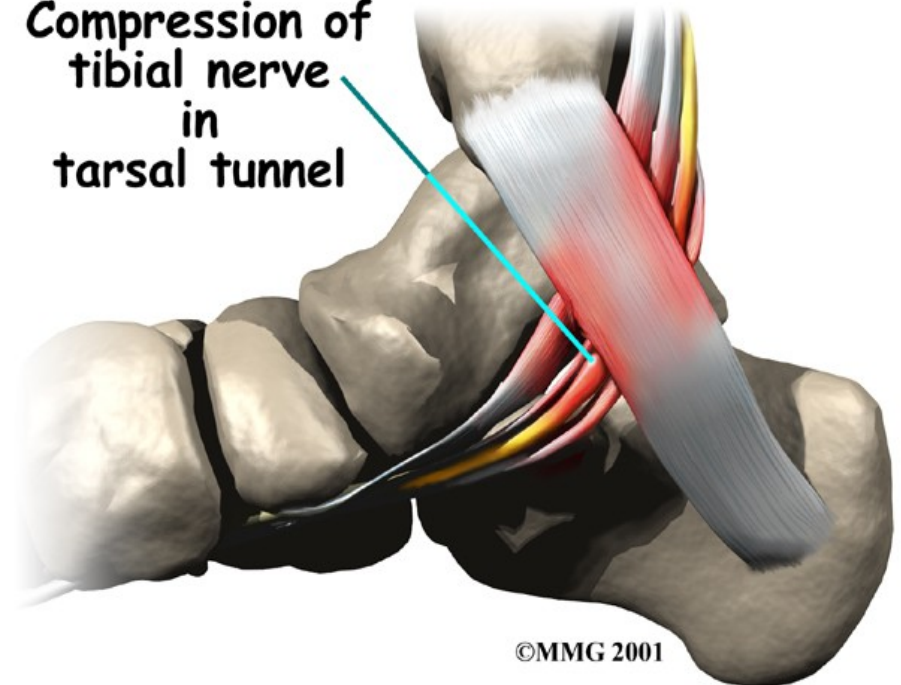
- + Κατάγματα Καταπόνησης
- + Αρθρίτιδα
- + Φλεγμονή και/ ή εκφύλιση PTT
(σε μακροχρόνια τενοντίτιδα --> επίκτητη πλατυποδία)

Tarsal tunnel anatomy

Compression of
tibial nerve
in
tarsal tunnel

Οπίσθιο Πόδι ΕΣΩ

+ Κατάγματα Καταπόνησης

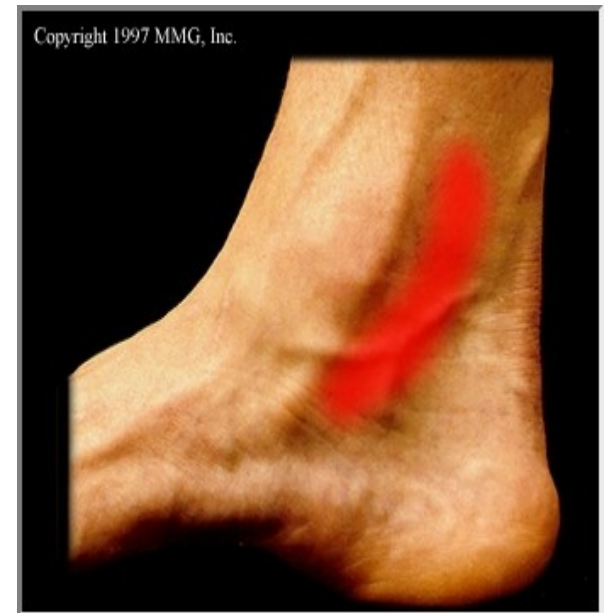
+ Αρθρίτιδα

+ Φλεγμονή και/ ή εκφύλιση ΡΤΤ
(σε μακροχρόνια τενοντίτιδα --> επίκτητη πλατυποδία)

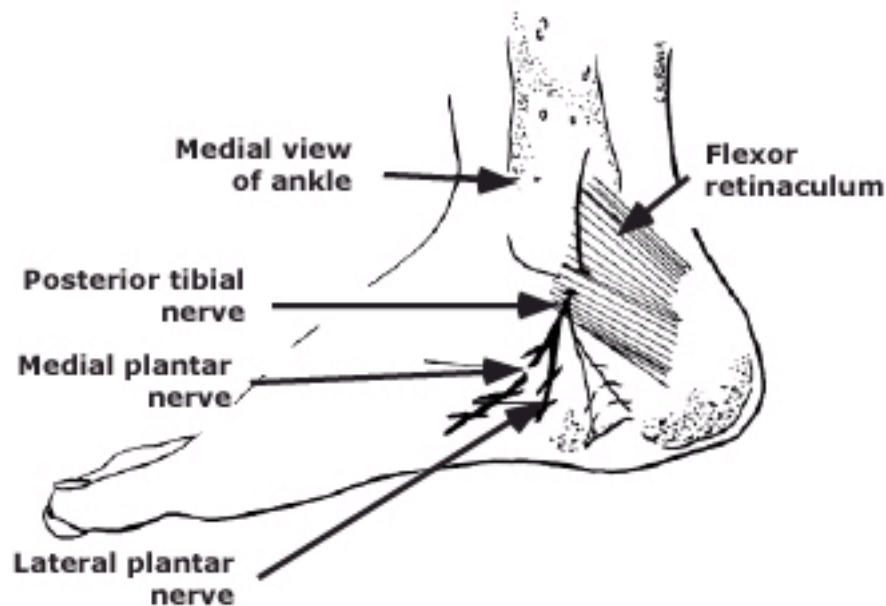

Οπίσθιο Πόδι ΕΣΩ

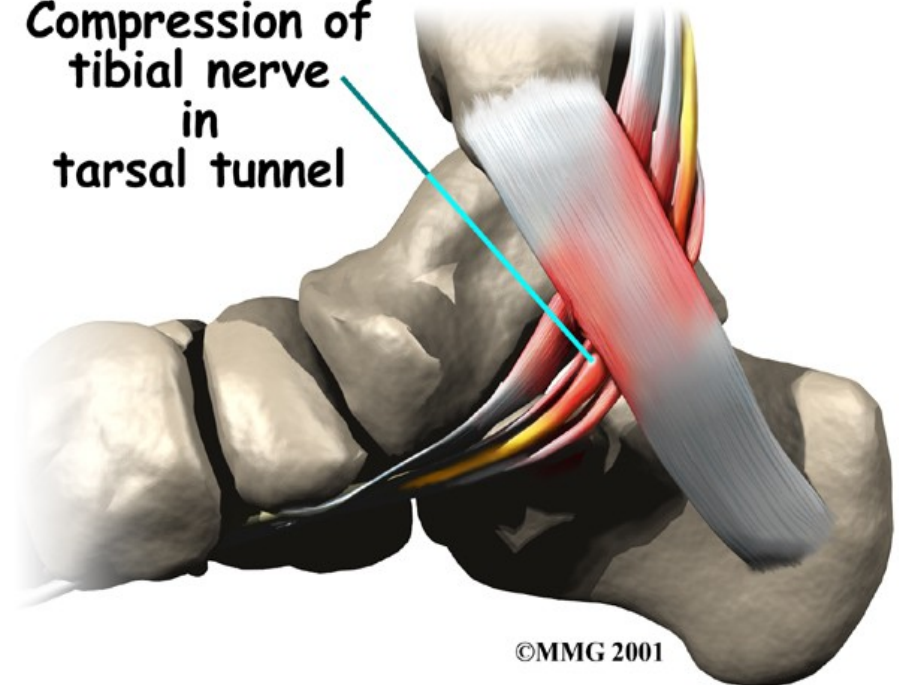
- + Κατάγματα Καταπόνησης
- + Αρθρίτιδα
- + Φλεγμονή και/ ή εκφύλιση PTT
(σε μακροχρόνια τενοντίτιδα --> επίκτητη πλατυποδία)

Tarsal tunnel anatomy

Compression of
tibial nerve
in
tarsal tunnel

©MMG 2001

Οπίσθιο Πόδι ΕΞΩ

+ Κατάγματα Καταπόνησης

+ Αρθρίτιδα

+ Περωνιαίοι τένοντες (ΤΕ, αστάθεια, ρήξη)

Οπίσθιο Πόδι ΕΞΩ

+ Κατάγματα Καταπόνησης

+ Αρθρίτιδα

+ Περωνιαίοι τένοντες (ΤΕ, αστάθεια, ρήξη)

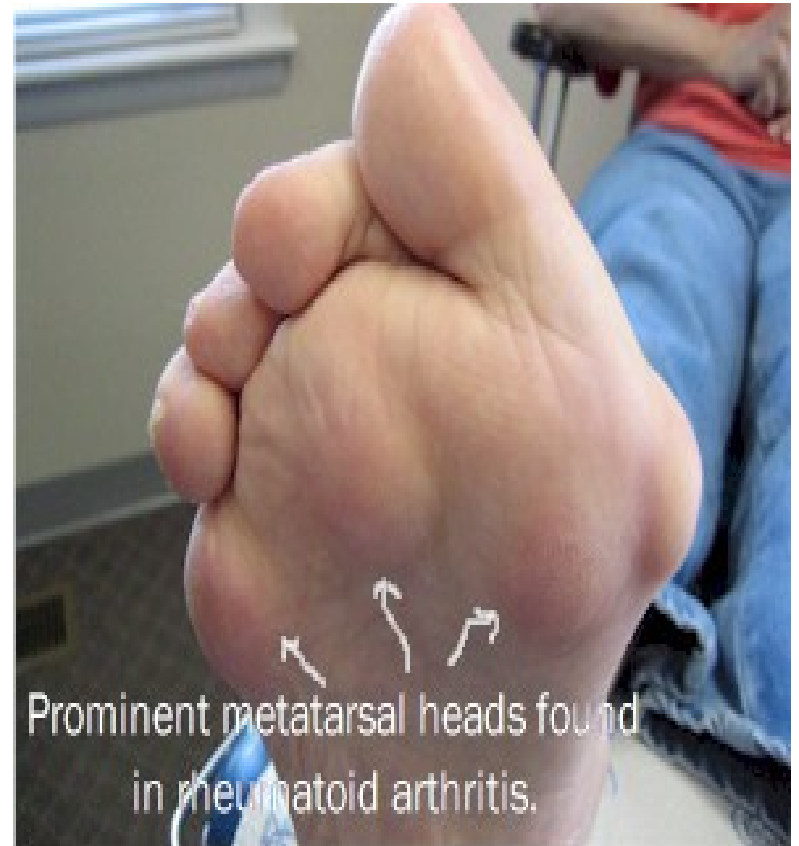
Sinus tarsi syndrome

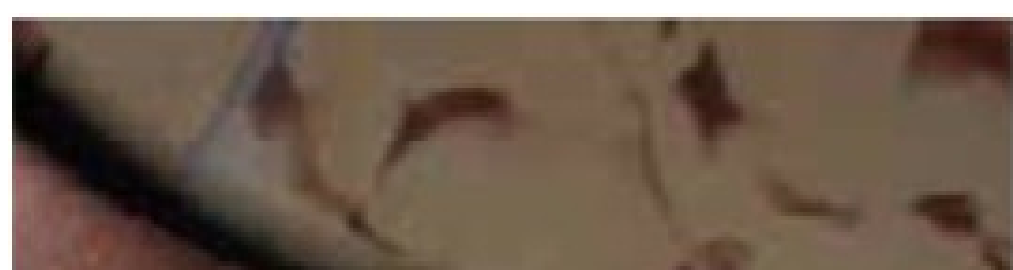
Ρευματοειδής Αρθρίτιδα

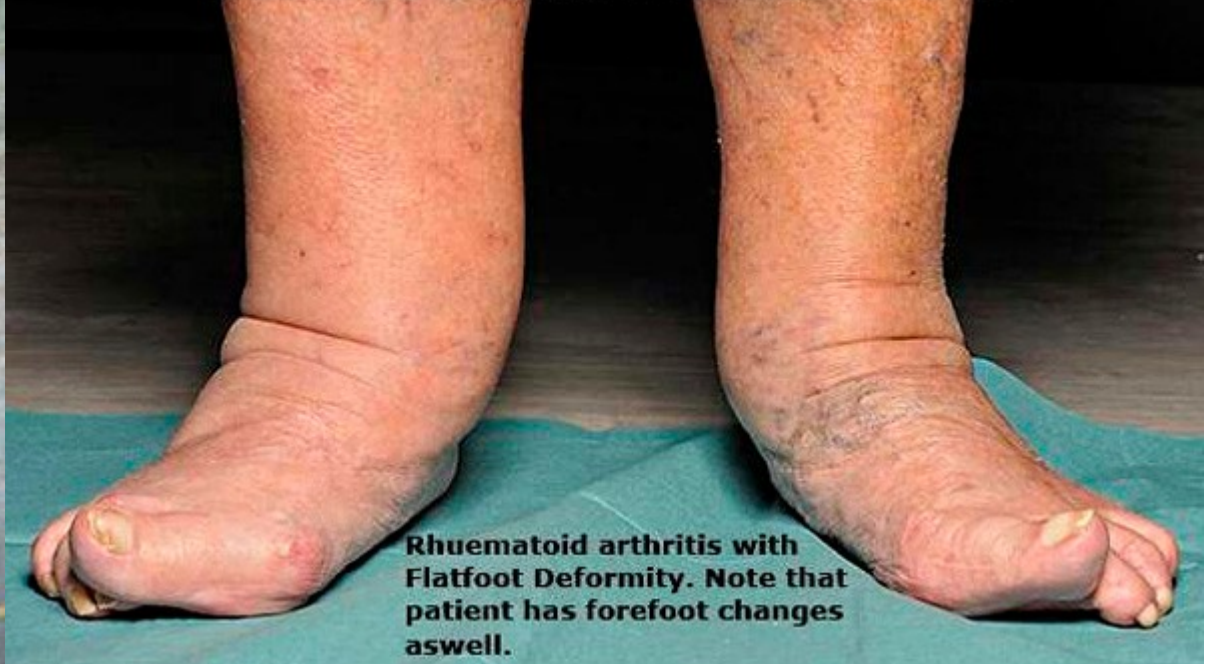
- + Υμενίτιδα ΜΤΦ
- + Αλλοίωση αρθρικής κάψας
- + απώλεια συνδεσμικής στήριξης
- + ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΗ

Gout

Bone Erosions

Synovium

Urate Crystals

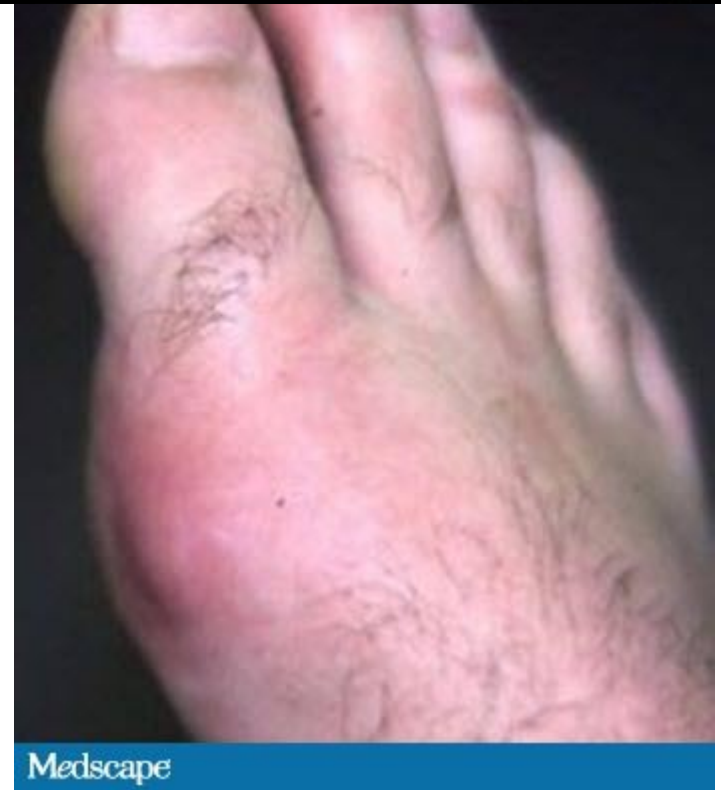
ePainAssist.com

@gettyimages.in

+ UA +++

Αίτια Δακτυλιτιδας

ΣΠΑ

ΡΑ

TBC

Σύφιλη

Σαρκοείδωση

Μικροβιακή λοίμωξη

Δρεπανοκυτταρική αναιμία

Συστηματικές Παθήσεις

- + Περιφερική Αρτηριακή Ισχαιμική Νόσος
- + Μυελουπερπλασίες (Ερυθρομεραλγία)
- + Εμβολική νόσος
- + Raynaud
- + Οιδήματα κάτω άκρων
(Ηπατική/ Νεφρική, ΕΦΘ/ Λεμφοίδημα...)
- + Φλεβική ανεπάρκεια
- + Μυξοίδημα
- + Νευροπάθεια

